

රාජ වෛද්‍ය භූජංගා මණ්ඩපයේ ගෘහනිර්මාණාත්මක ලක්ෂණ

එස්. ටී. හක්මණගේ ¹

ඩී. ඩී. කුමානායක ²

HS/ 2013/0281, HS/2013/0479

පොළොන්නරුවේ ඉදිවූ ගෘහනිර්මාණ පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමේ දී බෞද්ධ කලාවත්, හින්දු කලාවත් එකට මුසුවූ ද්විත්ව සංස්කෘතික ලක්ෂණ දැකගත හැකිවීම විශේෂත්වයකි. එම ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරන බොහෝ ගොඩනැගිලි පොළොන්නරු යුගයෙන් හමුවන අතර ඒවා ආගමික මෙන්ම ලෞකික මුහුණුවරක් ගනී. රාජ වෛද්‍ය භූජංගා මණ්ඩපය එවැනි එක් ලෞකික නිර්මාණයකි. මූලාශ්‍රයන් කිහිපයක් උපයෝගී කර ගනිමින් කරනු ලැබූ මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ එම ගොඩනැගිල්ලේ ගෘහනිර්මාණාත්මක ලක්ෂණ පිළිබඳව විමසා බැලීමයි. පරාක්‍රමබාහු මාලිගයට නැගෙනහිර දෙසින් පිහිටි මෙම නිර්මාණය, යොදාගන්නට ඇත්තේ කුමක් සඳහා ද යන්න පිළිබඳව විවිධ මත පලවී තිබේ. පරාක්‍රමබාහු රජු නඩු විසඳීම සඳහා රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාව ලෙස යොදාගන්නට ඇතැයි ද, සතුරු රජවරුන්ගේ බිසෝවරු ගෙනවුත් තබාගත් ස්ථානය වන්නට ඇතැයි ද මත පවතී. සිත්ගන්නාසුළු සැලැස්මකින් යුක්ත වන මෙහි පියගැට පෙලේ සිට ඉහළ මහලේ ගල්කනු දක්වා වූ සෑම අංගයක් සඳහාම කැටයම් එකතුකර තිබේ. සිංහ රූ, හස්ති රූ, වාමන රූ මෙන්ම පද්මය හා පුන්කලස ද ඒ අතර වේ. මධ්‍යයේ සිංහාසනයකි. ගඩොල්, ගල් පතුරු මෙන්ම හුණු කොන්ක්‍රීට් භාවිත කර ඇති බවට සාධක හමුවේ. පියගැට නැගීමත් සමගම එහි දෙපස මූර්තිමත් කර තිබෙන පූර්ණ උන්නත සිංහ රූ සතරෙන් ශාකාසිංහ ඉරියව්ව විදහාපායි. ඊට අමතරව මෙම අධ්‍යයනයෙන් තහවුරු වන පරිදි පොළොන්නරු යුගයේ කලාකරුවා හින්දු ආගමික ලක්ෂණවලට අමතරව ඔහුටම ආවේණික වූ ගෘහනිර්මාණාත්මක අංග රැසක් ද යොදාගත් බව පැහැදිලි වේ. එමගින් සැලසුම් සහගතව ගෘහනිර්මාණ ඉදිකිරීමේ දැනුම ද ශිල්පියා සතු වූ බව අවබෝධ වේ. ඊට අනුව මෙම පර්යේෂණය මගින්, එකී ගොඩනැගිලි සැලසුමෙහි විශේෂත්වයත්, යොදාගනු ලැබූ ගෘහනිර්මාණාත්මක අංගවල දක්නට ලැබෙන දේශීය ලක්ෂණත් වඩාත් ඉස්මතු වන බව නිගමනය කළ හැකි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: රාජවෛද්‍ය භූජංගා මණ්ඩපය, ගෘහනිර්මාණ අංග, පොළොන්නරු යුගය, කැටයම්

1 දෘශ්‍ය කලා සහ සැලසුම්කරණය (විශේෂ) පළමු වසර
 2 දෘශ්‍ය කලා සහ සැලසුම්කරණය (විශේෂ) පළමු වසර